

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในงาน ศึกษาความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคลและบุคลิกภาพที่มีผลต่อความพึงพอใจในงาน ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงาน โดยการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มครู,อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานสอนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตนนทบุรี จากการสำรวจจำนวนครู,อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานสอนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุน ที่ปฏิบัติงานในปี 2548 จำนวนประชากรทั้งสิ้น 261 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งคำนวณมาจากสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 (สุชาติ, 2546)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 5 (0.05)

แทนค่าลงในสูตร

$$\text{กลุ่มครู, อาจารย์} \quad n = \frac{150}{1+150(.05)^2}$$

$$n = 109 \text{ คน}$$

$$\text{กลุ่มเจ้าหน้าที่} \quad n = \frac{111}{1+111(.05)^2}$$

$$n = 87 \text{ คน}$$

จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน โดยจำแนกตามส่วนงานที่สังกัด ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามส่วนงานที่สังกัด

ผู้ปฏิบัติงาน	จำนวนคน	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ครู, อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานสอน	150	109
เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุน	111	87
รวม	261	196

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยนำประชากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตนนทบุรี ที่ทำการศึกษา มาจัดทำรายชื่อทั้งหมดจำแนกตามกลุ่มประชากรเป้าหมาย หลังจากนั้นนำมาจับฉลากให้ได้ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดได้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุน จำนวน 87 คน และจากครู อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานการสอน จำนวน 109 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุราชการ โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check List)

2. แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบบุคลิกภาพที่เป็นมาตรฐาน คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ MPI (The Maudsley Personality Inventory) ของ Eysenck แปล และเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดยสมทรง สุวรรณเลิศ และคณะ (Eysenck, 1970 อ้างถึงใน ประจิตต์, 2525: 21)

MPI เป็นแบบทดสอบมาตรฐานโดยให้ผู้ตอบตัดสินใจเลือกข้อความที่ตรงกับลักษณะนิสัยของตนเอง โดยตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 48 ข้อ แบ่งเป็นคำถามที่ประเมินบุคลิกภาพ 2 ลักษณะ คือ บุคลิกภาพแบบแสดงออก – เก็บตัว และบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว – มั่นคงในสภาวะอารมณ์ อย่างละ 24 ข้อ มีค่าคะแนนระหว่าง 0–48 คะแนน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจในงาน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกด้านความพึงพอใจในงานที่มีความเหมาะสมกับลักษณะงาน สภาพแวดล้อมของงานโดยทั่วไปและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ข้อ ที่ประกอบด้วยตัวแปร 8 ด้าน คือ งานที่ได้รับมอบหมาย ความสามารถในการทำงาน ความสำเร็จในการทำงาน ความมีอิสระในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน ค่าตอบแทน การยอมรับนับถือ ความมั่นคงในการทำงาน

แบบสอบถามความพึงพอใจในงานทั้ง 40 ข้อ เป็นข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบประเมินความรู้สึกหรือการรับรู้ของตนเองต่อข้อคำถามแต่ละข้อ ตามระดับของการประเมิน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามมาตรวัดแบบลิเคอร์ท (Likert Scales) ลักษณะข้อคำถามมี 2 แบบคือ

ข้อคำถามเชิงบวก โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ข้อคำถามเชิงลบ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

แบบสอบถามความพึงพอใจในงานมีตรวจให้คะแนนเป็นรายด้าน โดยใช้สูตรภาคชั้น
ดังนี้

$$\text{สูตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{25 - 5}{3} = 6.66$$

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 5.00 – 11.66 หมายถึง มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับต่ำ

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 11.67 – 18.33 หมายถึง มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 18.34 – 25.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามความพึงพอใจในงานและแบบสอบถามบุคลิกภาพฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางด้านจิตวิทยาอุตสาหกรรม การบริหาร สังคมวิทยา การวิจัย พิจารณาคัดสินว่าข้อคำถามเหล่านี้ครอบคลุมในเรื่องที่จะศึกษาหรือไม่รวมทั้งการพิจารณาภาษาที่ใช้ว่าสามารถเข้าใจได้ง่าย เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษา

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) มีวิธีการดังนี้

หลังจากการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับ การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแนะนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างคือ ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตนนทบุรี จำนวน 40 ท่าน เพื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบวัดทั้งฉบับ และค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)

ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งรายด้านและทั้งฉบับ โดยใช้วิธีคำนวณหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) และค่า Item Correlations แบบวัดรายข้อซึ่งคำนวณได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) จากผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน จากจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เท่ากับ .9212 โดยการวิเคราะห์รายข้อและรายด้านจะมีความเชื่อมั่น ดังตารางผนวกที่ 2

สำหรับแบบทดสอบบุคลิกภาพ MPI ได้นำไปทดลองใช้กับผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มประชากร จำนวน 40 คน ที่ทำแบบสอบถามความพึงพอใจในงานด้วยเช่นกัน ผลจากการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามในส่วนของบุคลิกภาพแบบแสดงออก-เก็บตัว จำนวนคำถาม 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลางเท่ากับ .62 ในส่วนของบุคลิกภาพแบบ ห้วนไหว-มั่นคงในสภาวะอารมณ์ จำนวนข้อคำถาม 24 ข้อเช่นกัน มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง เท่ากับ .91 และมีค่าเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับรวม 48 ข้อคำถาม อยู่ในระดับสูงเท่ากับ .80 ดังตารางผนวกที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์งานวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ส่งให้ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มครู, อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานสอน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุน โดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 196 ชุด ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน คือ ตั้งแต่ 10 ตุลาคม – 11 พฤศจิกายน 2548
2. แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับการตอบกลับและคัดเลือกฉบับที่ตอบครบถ้วน สมบูรณ์ จำนวน 186 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.90 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป และนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกลงในแบบลงรหัส (Coding Form)
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป กำหนดระดับความมีนัยสำคัญเท่ากับ .05 และ .01 โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุราชการ
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตามตัวแปร
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในงาน ตามลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ t-test

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในงาน ตามลักษณะส่วนบุคคล คือ อายุราชการ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ F-test

5. กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01